

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Jn festiuitatib[us] sanctoru[m] Me[n]sis maij

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A a. **Q**uod pax est vobis. **mo.** **cē.** **ho.** **i.** **p.** **p**heri: q̄s sepe molestabat deridēdo / affli-
gēdo et occidēdo: vt in li. **Reg.** et **Paral.**
in multis locis. **b** **Q**uia **mo.** estis et
deo **meo.** scz signū ab eo oblatū renuen-
do: ne nomen eius
glorificetur.

c **P**ropt̄ hoc.
scz ad declaratiōes
nois sui p̄ncipalit̄.
d **D**abit dñs
ipse vob signū.
scilicet liberatiōis
vestre: quia sitis i
grati: qz deus mul-
ta bona facit inui-
tis et ingratis. **En**

Dat. s. s. **P**ater vester cele-
stis solem suū oriri
facit super bonos
et malos et.

e **E**cce vgo cō-
cipiet et pariet fili-
um. **Ly.** Beata
virgo **Maria** a. p̄-
phetis denuncia-
ta: que concepit et
peperit manēs vir-
go. **f** **E**t voca-

B **n**omen ei: **ema-
nuel.** quod ē inter-
pretatur nobiscū
deus. **g** **B**ury-
rum et mel come-
det. **Ly.** Hoc dici-
tur ad denotādum
veram eius huma-
nitatem: quia tali-
bus nutrit homo /
marime i puericia
b **E**t sciat re-
probare malū:
et eligere bonū.
Mam ipsius chri-
sti infantia non mi-
nuit eius sapiētia:
nec plus sciuit ad-
ultus ē paruulus:
sed plus ostēdit sa-

pietiam suam ad ultus ē paruulus.

S **T**rabunt iusti. **Ly.** scpe iudi-
cū. **k** **I**n magna cōstātia
quia perfecti cum christo iudica-
cabūt. **l** **A**dversus eos q̄
se angustiauerūt
Ly. inferēdo no-
cūctū eis in p̄so-
nis. **m** **E**t qui
abstulerunt la-
bores eozū. eis
nocendo in rebus
temporalibus.

n **V**identes
autem turbabū-
tur timore hor-
ribili: et mirabū-
tur in subitatio-
ne in sperate sa-
lutis / dicentes:
Ly. qz videbūt tur-
bos et gloriosos in
corpore et animā:
quod tamē non cre-
diderant futurum.

o **E**t preangu-
stia spiritus ge-
mentes intra se
penitentiā agen-
tes. sed sine fructu
Tūm qz sunt extra
statum iustitiae et de-
meriti. **Tū** qz non
dolent propter of-
fensam dei: sed pro-
pter penas inferni.

p **Q**ui sūt quos
aliqui habuim⁹
in derisum. scilicet
in presenti vita.
q **E**t i similitu-
dinem imprope-
rij. **Ly.** qz impro-
perantes aliquibus
ponebant christia-
nos in exemplum
dicētes: Ita miser-
ias sicut talis chri-
stianus vel iustus.

g **E**t qui abstulerunt labores
eorū. **V**identes turbabunt timore
horribili: et mirabunt in subita-
tione in sperate salutis: dicentes:
intra se penitentiā agentes: et pre-
angustia spūs gementes. **h** **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

a uid. **h** **Q**uod pax est vobis molestos
esse hominibus: quia molesti estis
et deo meo: Propter hoc dabit
dñs ipse vobis signū. **E**cce vgo
concepit et pariet filiū: et voca-
bitur nomen eius emmanuel. **B**u-
rum et mel comedet: vt sciāt re-
probare malum et eligere bonū.

b esse hominibus: quia molesti estis
magis
c et deo meo: Propter hoc dabit
dñs ipse vobis signū. **E**cce vgo
concepit et pariet filiū: et voca-
bitur nomen eius emmanuel. **B**u-
rum et mel comedet: vt sciāt re-
probare malum et eligere bonū.

d **I**n festo aploz Philippi et Ja-
cobi. **S**apiētiae. **V.** a in principio.

e **E**cce vgo cō-
cipiet et pariet fili-
um. **Ly.** Beata
virgo **Maria** a. p̄-
phetis denuncia-
ta: que concepit et
peperit manēs vir-
go. **f** **E**t voca-

g **B**ury-
rum et mel come-
det. **Ly.** Hoc dici-
tur ad denotādum
veram eius huma-
nitatem: quia tali-
bus nutrit homo /
marime i puericia
b **E**t sciat re-
probare malū:
et eligere bonū.

m **a** **m** ipsius chri-
sti infantia non mi-
nuit eius sapiētia:
nec plus sciuit ad-
ultus ē paruulus:
sed plus ostēdit sa-

p **i**etiam suam ad ultus ē paruulus.

s **t**rabunt iusti. **Ly.** scpe iudi-
cū. **k** **I**n magna cōstātia
quia perfecti cum christo iudica-
cabūt. **l** **A**dversus eos q̄
se angustiauerūt
Ly. inferēdo no-
cūctū eis in p̄so-
nis. **m** **E**t qui
abstulerunt la-
bores eozū. eis
nocendo in rebus
temporalibus.

n **V**identes
autem turbabū-
tur timore hor-
ribili: et mirabū-
tur in subitatio-
ne in sperate sa-
lutis / dicentes:
Ly. qz videbūt tur-
bos et gloriosos in
corpore et animā:
quod tamē non cre-
diderant futurum.

o **E**t preangu-
stia spiritus ge-
mentes intra se
penitentiā agen-
tes. sed sine fructu
Tūm qz sunt extra
statum iustitiae et de-
meriti. **Tū** qz non
dolent propter of-
fensam dei: sed pro-
pter penas inferni.

p **Q**ui sūt quos
aliqui habuim⁹
in derisum. scilicet
in presenti vita.
q **E**t i similitu-
dinem imprope-
rij. **Ly.** qz impro-
perantes aliquibus
ponebant christia-
nos in exemplum
dicētes: Ita miser-
ias sicut talis chri-
stianus vel iustus.

g **E**t qui abstulerunt labores
eorū. **V**identes turbabunt timore
horribili: et mirabunt in subita-
tione in sperate salutis: dicentes:
intra se penitentiā agentes: et pre-
angustia spūs gementes. **h** **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

h **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

i **Q**uod pax est vobis molestos
esse hominibus: quia molesti estis
et deo meo: Propter hoc dabit
dñs ipse vobis signū. **E**cce vgo
concepit et pariet filiū: et voca-
bitur nomen eius emmanuel. **B**u-
rum et mel comedet: vt sciāt re-
probare malum et eligere bonū.

k **I**n magna cōstātia
quia perfecti cum christo iudica-
cabūt. **l** **A**dversus eos q̄
se angustiauerūt
Ly. inferēdo no-
cūctū eis in p̄so-
nis. **m** **E**t qui
abstulerunt la-
bores eozū. eis
nocendo in rebus
temporalibus.

n **V**identes
autem turbabū-
tur timore hor-
ribili: et mirabū-
tur in subitatio-
ne in sperate sa-
lutis / dicentes:
Ly. qz videbūt tur-
bos et gloriosos in
corpore et animā:
quod tamē non cre-
diderant futurum.

o **E**t preangu-
stia spiritus ge-
mentes intra se
penitentiā agen-
tes. sed sine fructu
Tūm qz sunt extra
statum iustitiae et de-
meriti. **Tū** qz non
dolent propter of-
fensam dei: sed pro-
pter penas inferni.

p **Q**ui sūt quos
aliqui habuim⁹
in derisum. scilicet
in presenti vita.
q **E**t i similitu-
dinem imprope-
rij. **Ly.** qz impro-
perantes aliquibus
ponebant christia-
nos in exemplum
dicētes: Ita miser-
ias sicut talis chri-
stianus vel iustus.

g **E**t qui abstulerunt labores
eorū. **V**identes turbabunt timore
horribili: et mirabunt in subita-
tione in sperate salutis: dicentes:
intra se penitentiā agentes: et pre-
angustia spūs gementes. **h** **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

h **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

i **Q**uod pax est vobis molestos
esse hominibus: quia molesti estis
et deo meo: Propter hoc dabit
dñs ipse vobis signū. **E**cce vgo
concepit et pariet filiū: et voca-
bitur nomen eius emmanuel. **B**u-
rum et mel comedet: vt sciāt re-
probare malum et eligere bonū.

k **I**n magna cōstātia
quia perfecti cum christo iudica-
cabūt. **l** **A**dversus eos q̄
se angustiauerūt
Ly. inferēdo no-
cūctū eis in p̄so-
nis. **m** **E**t qui
abstulerunt la-
bores eozū. eis
nocendo in rebus
temporalibus.

n **V**identes
autem turbabū-
tur timore hor-
ribili: et mirabū-
tur in subitatio-
ne in sperate sa-
lutis / dicentes:
Ly. qz videbūt tur-
bos et gloriosos in
corpore et animā:
quod tamē non cre-
diderant futurum.

o **E**t preangu-
stia spiritus ge-
mentes intra se
penitentiā agen-
tes. sed sine fructu
Tūm qz sunt extra
statum iustitiae et de-
meriti. **Tū** qz non
dolent propter of-
fensam dei: sed pro-
pter penas inferni.

p **Q**ui sūt quos
aliqui habuim⁹
in derisum. scilicet
in presenti vita.
q **E**t i similitu-
dinem imprope-
rij. **Ly.** qz impro-
perantes aliquibus
ponebant christia-
nos in exemplum
dicētes: Ita miser-
ias sicut talis chri-
stianus vel iustus.

g **E**t qui abstulerunt labores
eorū. **V**identes turbabunt timore
horribili: et mirabunt in subita-
tione in sperate salutis: dicentes:
intra se penitentiā agentes: et pre-
angustia spūs gementes. **h** **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

h **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

i **Q**uod pax est vobis molestos
esse hominibus: quia molesti estis
et deo meo: Propter hoc dabit
dñs ipse vobis signū. **E**cce vgo
concepit et pariet filiū: et voca-
bitur nomen eius emmanuel. **B**u-
rum et mel comedet: vt sciāt re-
probare malum et eligere bonū.

k **I**n magna cōstātia
quia perfecti cum christo iudica-
cabūt. **l** **A**dversus eos q̄
se angustiauerūt
Ly. inferēdo no-
cūctū eis in p̄so-
nis. **m** **E**t qui
abstulerunt la-
bores eozū. eis
nocendo in rebus
temporalibus.

n **V**identes
autem turbabū-
tur timore hor-
ribili: et mirabū-
tur in subitatio-
ne in sperate sa-
lutis / dicentes:
Ly. qz videbūt tur-
bos et gloriosos in
corpore et animā:
quod tamē non cre-
diderant futurum.

o **E**t preangu-
stia spiritus ge-
mentes intra se
penitentiā agen-
tes. sed sine fructu
Tūm qz sunt extra
statum iustitiae et de-
meriti. **Tū** qz non
dolent propter of-
fensam dei: sed pro-
pter penas inferni.

p **Q**ui sūt quos
aliqui habuim⁹
in derisum. scilicet
in presenti vita.
q **E**t i similitu-
dinem imprope-
rij. **Ly.** qz impro-
perantes aliquibus
ponebant christia-
nos in exemplum
dicētes: Ita miser-
ias sicut talis chri-
stianus vel iustus.

g **E**t qui abstulerunt labores
eorū. **V**identes turbabunt timore
horribili: et mirabunt in subita-
tione in sperate salutis: dicentes:
intra se penitentiā agentes: et pre-
angustia spūs gementes. **h** **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

h **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

i **Q**uod pax est vobis molestos
esse hominibus: quia molesti estis
et deo meo: Propter hoc dabit
dñs ipse vobis signū. **E**cce vgo
concepit et pariet filiū: et voca-
bitur nomen eius emmanuel. **B**u-
rum et mel comedet: vt sciāt re-
probare malum et eligere bonū.

k **I**n magna cōstātia
quia perfecti cum christo iudica-
cabūt. **l** **A**dversus eos q̄
se angustiauerūt
Ly. inferēdo no-
cūctū eis in p̄so-
nis. **m** **E**t qui
abstulerunt la-
bores eozū. eis
nocendo in rebus
temporalibus.

n **V**identes
autem turbabū-
tur timore hor-
ribili: et mirabū-
tur in subitatio-
ne in sperate sa-
lutis / dicentes:
Ly. qz videbūt tur-
bos et gloriosos in
corpore et animā:
quod tamē non cre-
diderant futurum.

o **E**t preangu-
stia spiritus ge-
mentes intra se
penitentiā agen-
tes. sed sine fructu
Tūm qz sunt extra
statum iustitiae et de-
meriti. **Tū** qz non
dolent propter of-
fensam dei: sed pro-
pter penas inferni.

p **Q**ui sūt quos
aliqui habuim⁹
in derisum. scilicet
in presenti vita.
q **E**t i similitu-
dinem imprope-
rij. **Ly.** qz impro-
perantes aliquibus
ponebant christia-
nos in exemplum
dicētes: Ita miser-
ias sicut talis chri-
stianus vel iustus.

g **E**t qui abstulerunt labores
eorū. **V**identes turbabunt timore
horribili: et mirabunt in subita-
tione in sperate salutis: dicentes:
intra se penitentiā agentes: et pre-
angustia spūs gementes. **h** **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

h **I** sunt
q̄s habuim⁹ aliqui i dñs: et i sumi q̄

In festo inuentiōis sctē Crucis

E a **C**hos infēsa/
ti. 2y. per ignorā/
tiā futuroz bonoz
b **C**itā il. esti/
ma. in. eo q̄ p̄tem
nebāt tpālē felicitā
tē 2 prosperitates.
c **E**t finē il. si.
hono. q̄ moriebā
tur i p̄ceptū p̄nti vi
tē. d **E**cce quō
cō. sūt inf. dei.
id ē inter angelos.
e **E**t inf. s. foris
il. ē. ad q̄z p̄fortiā
tūc erūt assumendi
cū corpe 2 anima.

Postilla

Ons. d
vo. i. do.
2c. Bala
tbe sunt
greci: isti seducci
erāt a via veritatē
p̄ falsos ap̄los: q̄ p̄
dicabant simul cir
cūcisionē cū euāge
lio esse necessariā
ad salutem: 2 illos
ap̄ls Paul⁹ i p̄ri
epla reuocat ad vi
am vitatē/dicens
f **C**frēz p̄. de
vo. 2y. q̄ ad mo
nitiōē meam vos
corrigat. g **C**In
dño. i. p̄ adiutorii
dei. b **C** nihil
ali. fa. nisi vitates
euāgelij quā p̄dica
ui vob. i **Q**ui
aūt cō. vos. 2y.
asserēdo q̄ sine cir
cūcisionē saluari nō
poterūt. k **C** Por
tabit iudi. Bor.
.i. sustinebit condē
nationē. l **Q**ui
cūq̄ est ille. id est
quantumcumq̄ sit.

† Sal. 6. c.

^{spectaculū mundi 2 ignominie}
a **L**itudinē impropertij. ^{sini} **N**ōs insen
ti absq̄ sensu
b **S**ati vitā illozū estimabamus
^{s vesaniā 2 stulticiā}
c **I**nsaniam: et finē illozū sine ho
^{s resurre}
cutionis
d **N**oze. **E**cce quomodo computati
^{s numerati}
e **S**unt inter filios dei. et inter sctōs
^{s electos}
foris illozū est.
^{s pars}

In festo Inuentiōis sancte cru
cis. Ad Gal. v. b. circa p̄ncipiū

Onfido de
^{s per dominū}
vobis in domino q̄
^{s sapere velitis q̄ p̄dicant}
nihil aliud sapiat.
^{s aliter p̄dicādo 2 asserendo.}
Qui autem cōturbat vos/ p̄orta
^{s vobis}
^{s dñm}
bit iudiciū quicumq̄ est ille. **E**go m
^{s quā seruant iudei.}
autem fratres si circumcisiōnem
^{s fore necessariā}
adhuc predico: quid adhuc per
^{s quare persequor a iudeis: nōne ppter. circūci}
sionē: quā si predicaſsem necessariā
secutiōem patior. **E**rgo euacua
^{s ergo nō potuerūt scādalizare p̄dicandū christū}
tum est scādalum crucis: vtinā p
^{crucifixū: nā nō potuerunt 2 tradicere: sed q̄ visi}
tūm est scādalum crucis: vtinā p
^{cellandā circūcisionē scādalizati sunt}
abscindant qui vos conturbant. q
^{s expellerentur}
† **Q**uicūq̄ enim volunt placere
^{s in circūcisione falsis}
in carne: hi cōgunt vos circūcidi
^{s inducūt 2 suadent}
tāntū vt crucis christi persecutio
^{s faciunt hoc}
nem nōn patiantur. **N**eq̄ enim
^{s a iudeis}
^{s ipsi falsi p̄dicatores}

Ego at fra
tres si cir. adhuc
p̄re. 2y. dicēdo q̄
necessaria sit ad sa
lutē. n **Q**uid
adhuc p̄se. pa. s.
a iudeis. q. d. si pa
terer si ita ē: q̄ p
nulla re p̄sequitur
me iudi nisi hac cā
2c. o **E**rgo euac
uē scan. crucis
.i. scādalū q̄ iudei i
mea p̄dicatiōe scā
dalizabantur: q̄ iu
dei nō scādalizabā
tur de Paulo p̄di
cāte iēsu naqarenū
crucifixū fuisse: sed
p̄dicabat eum vez
christū esse 2 circū
cisiōē euacuasse.
p **C**utinā ab
scindant. 2y. to/
talit a vob sepeſt.
q **Q**ui vos cō
turbant. dicētes:
q̄ circūcisiō sit vo
bis necessaria ad sa
lutē. r **Q**uicū
q̄ enim volunt
placere. s. iudeis.
s **C**In carne. i. i
legalib⁹ obseruan
tiis. t **C**hi cō
gunt vos circū
cidi. 2y. ad h̄ vos
inducūt. v **C**ū
super hoc faciunt.
r **C** Et cruc. chri
sti p̄secutionez.
Bor. p̄secutionē q̄
p̄ predicatiōe cru
cis christi infertur.
y **C** Non paritā
tur. scz a iudeis: q̄
perſequebantur q̄
dicatores crucis.
s **C** Necq̄ enim

A qui circūci. *Ly. f. falsi apli. a* **Q**uē
custo. quia in multis transgrediebatur.
Sz volū vos circū. vt in carne
ve glori. scilicet apud iudeos de vestra
circumcisione: iactando se q̄ multos pro

tur dominus deus in persona filij ecclesi-
as de gentibus collectas. **E**t attē.
popu. de lōge. id est ab extremis terre.
Dominus ab vtero vocauit me
z de ventre matris mee recordatus

Abihi at ab-
sit gloriari nisi i
cruce dñi nostri
iesu christi. *Ly. f.*
in fide z predicatio
ne christi crucifixi.
Per quem.
scilicet christū cru-
cifixum. **A**bi-
hi mūdus cruci-
fixus est. *Lyra. id*
est p̄cupiscētia mū-
di mortua ē nullā
habens virtutē in
me. **E**t ego
mundo. quia am-
plius nihil munda-
nū querō.

A qui circūciduntur lēgem custodi-
unt: sēd volunt vos circumcidi:
in multis offendunt.
*in circūcisione vestra corā iudeis gloriā acqui-
rent vel ut zelatores legis moisaice.*
vt in carne vestra glorientur.

Abihi autem absit gloriari nisi in
per paulo.
*predicando z persecutionem sufferendo pro-
pter christum.*
cruce domini nostri iesu christi:
et eius delicta mortue sunt.
Per quē mihi mūdus crucifixus
mortuus sum
est et ego mundo.

Postilla
A insulez
attēdi-
te vbi
de longe: do mi-
nus ab rē. Ante
initium illius pro-
phetie habetur q̄
cū educeret domi-
nus filios israel de
egypto: aquam de
petra produxit eis
in deserto: et scidit
petram z fluxerunt
aque. Non est par
impūs dicit domi-
nus. Tūc statim se-
quitur p̄sens le-
ctio: quē p̄ncipali-
ter exponit de chri-
sto. **E**t hec di-
cit dominus: Au-
dite insule. Glo-
ordinaria: sub insu-
larū nomie alloqui-

In festo sancti Joannis ba-
ptiste. *Elaię. XLIX. a. in princi.*

Audite isule
gentes.
et attendite populi
a longinquis terminis
de longe: dominus

ab vtero vocauit me: de ventre
anteq̄ conceptus essem.
matris mee recordatus est nois
et priusquā nasceret

mei. Et p̄sui os meū quasi gla-
faciendum scelera
dium acutū: in vmbra man⁹ sue
lamento potestatis sue.

pt̄xit me: z p̄sui me sic sagittā
expeditum annuntiatorē volūtatis sue.
electā i ph̄aretra sua abscondit me

Lyra. hoc dicit in
persona christi ho-
minis: de q̄ existē-
te in vtero matris/
dixit domin⁹ deus
per angelū suū
ad ioseph. Vocāb
nomē eius Iesum.
Ipse enim saluum
faciet populum su-
um a p̄ctis eorum.
Et posuit os
meum quasi gla-
diū acutū. *Lyra*
quo notatur effica-
cia verbi christi ad
extirpādum viciā.

In vmbra
man⁹ sue. id est
potestatis sue.
Proterit
me. non enim ca-
p̄ fuit a iudeis ni-
sq̄ quando voluit z
se sponge obrulit.
vnde dicitur: Dixi
vobis: qz ego sum:
si ergo me querit:
sinite hos abire.
Et posui me
sicut sagittā ele-
ctam. In hebreo
habetur claram. id
est limatam: p̄ hoc
intelligit puritas
et claritas doctri-
ne christi. **I**n
ph̄aretra sua. id
est in sua prouiden-
tia. **A**bscon-
dit me. scilicet vs-
q̄ ad tempus re-
uelationis mee.

Dat. 1. b.

Joā. 1. b.